

การศึกษาเปรียบเทียบการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจการเปิดรับ
โทรทัศน์ประเภทรับชมฟรีกับประเภทเสียค่าใช้จ่าย

รัตนา สมบัติวรพัฒน์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์พัฒนาการ ภาควิชาการประชาสัมพันธ์
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2540

ISBN 974-037-954-2

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**A COMPARATIVE STUDY OF USES AND GRATIFICATIONS OF
AUDIENCES ON TELEVISION EXPOSURE BETWEEN FREE TV
AND PAY TV**

Mrs. Ratana Sombatvorapat

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts in Development Communication**

Department of Public Relation

Graduate School

Chulalongkorn University

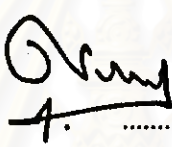
Academic Year 1997

ISBN 974-637-954-2

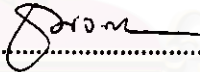
หัวข้อวิทยานิพนธ์ การศึกษาเปรียบเทียบการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจการเปิดรับ
โทรทัศน์ประเภทรับชมฟรีกับประเภทเสียค่าใช้จ่าย

โดย นางรัตนา สมบัติวรพัฒน์
ภาควิชา การประชาสัมพันธ์
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์พัชณี เชยจรรยา

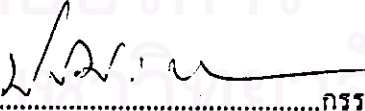
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์นายแพทย์สุภวัณน์ ชุตินวงศ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รศ.ดร. ธนวดี บุญลือ)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(รศ. พัทณี เชยจรรยา)

.....กรรมการ
(รศ.ดร. ประมะ สตะเวทิน)

**วิชา สมบัติวิเทศน์ : การศึกษาเปรียบเทียบการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจการเปิดรับ
โทรทัศน์ประเภทรับชมฟรีกับประเภทเสีค่าใช้จ่าย (A COMPARATIVE STUDY OF USES
AND GRATIFICATIONS OF AUDIENCES ON TELEVISION EXPOSURE BETWEEN
FREE TV AND PAY TV)**

อาจารย์ที่ปรึกษา : รศ. พัทณี เรขจรธา, 105 หน้า, ISBN 974-637-954-2

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ เพื่อศึกษาเปรียบเทียบ การใช้เวลาว่าง พฤติกรรม
การเปิดรับโทรทัศน์ การใช้ประโยชน์และความพึงพอใจของผู้เปิดรับโทรทัศน์ประเภทรับชมฟรี
กับประเภทเสีค่าใช้จ่าย จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 400 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวม
ข้อมูล คือ แบบสอบถาม โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การ
หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย Chi-square และ t-test

ผลการวิจัยพบว่า

1. กลุ่มผู้เปิดรับโทรทัศน์ประเภทรับชมฟรีกับประเภทเสีค่าใช้จ่ายมีส่วนในเรื่องเพศ
อายุ และอาชีพไม่แตกต่างกัน ในขณะที่ตัวแปรด้านการศึกษาและรายได้โดยรวมของครอบครัว
จะมีความแตกต่างกันระหว่างผู้เปิดรับสองกลุ่ม
2. กลุ่มผู้เปิดรับโทรทัศน์ประเภทรับชมฟรีกับประเภทเสีค่าใช้จ่ายมีส่วนในเรื่องของ
กิจกรรมยามว่างแตกต่างกัน ในขณะที่ความสนใจและความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตของ
กลุ่มผู้เปิดรับสองกลุ่ม ไม่มีความแตกต่างกัน
3. กลุ่มผู้เปิดรับโทรทัศน์ประเภทรับชมฟรีกับประเภทเสีค่าใช้จ่ายมีส่วนในเรื่องความ
พึงพอใจจากการเปิดรับโทรทัศน์ไม่แตกต่างกัน
4. กลุ่มผู้เปิดรับโทรทัศน์ประเภทรับชมฟรีกับประเภทเสีค่าใช้จ่ายมีส่วนในเรื่องการ
ใช้ประโยชน์จากการเปิดรับโทรทัศน์แตกต่างกัน

ภาควิชาภาวประชาสัมพันธ์.....

สาขาวิชานิเทศศาสตร์พัฒนาการ.....

ปีการศึกษา2540.....

ลายมือชื่อนิติต

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

** C3971455229 MAJOR DEVELOPMENT COMMUNICATION

KEY WORD:

A COMPARATIVE STUDY OF USES AND GRATIFICATIONS
OF AUDIENCES ON TELEVISION EXPOSURE BETWEEN FREE
TV AND PAY TV
RATANA SOMBATVORAPAT : A COMPARATIVE STUDY OF
USES AND GRATIFICATIONS OF AUDIENCES ON TELEVISION
EXPOSURE BETWEEN FREE TV AND PAY TV. THESIS ADVISOR :
ASSO. PROF. PATCHANEE CHEBUYJUNYA. 105 PP. ISBN
974-837-954-2

The purpose of this survey research is to compare uses and viewing satisfaction between free TV and pay TV audiences. The sample size is 400 questionnaires were used to collect data. The analysis was done through percentage, means, Chi-square and T-test as statistical techniques.

The result of the research could be summed up as follows:

1. There is no difference between free TV and pay TV audiences in relation to sex, age or occupation. Differences were found between the two groups of audiences when the educational factor and income is investigated.
2. Neither the life-styles of the two groups nor their interests and opinions about life-style differed.
3. The audiences were equally satisfied with their TV exposure.
4. There is difference between the two groups in uses on television exposure.

ภาควิชา..... การประชาสัมพันธ์.....

สาขาวิชา..... นิเทศศาสตร์พัฒนาการ.....

ปีการศึกษา..... 2540.....

ลายมือชื่อนิพนธ์.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งของ
รองศาสตราจารย์พัชณี เชษจรรยา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งท่านได้ให้คำแนะนำและ
ข้อคิดเห็นต่าง ๆ ในการวิจัยมาด้วยดีตลอด รวมทั้งขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์
ดร.ชนวดี บุญลือ ซึ่งกรุณามาเป็นประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์และรองศาสตราจารย์
ดร.ประมะ สตะเวทิน กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผู้ให้แนวคิดตลอดจนหลักการต่าง ๆ ใน
การทำวิจัยครั้งนี้ และเนื่องจากทุนการวิจัยครั้งนี้บางส่วนได้รับมาจากทุนอุดหนุนการศึกษา
ขององค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย จึงขอขอบคุณองค์การโทรศัพท์ฯ มา ณ ที่นี้ด้วย

ท้ายนี้ ผู้วิจัยใคร่ขอกราบขอบพระคุณ บิดา-มารดา ซึ่งให้กำลังใจแก่ผู้วิจัย
เสมอมาจนสำเร็จการศึกษา

รัตนา สมบัติวิวัฒน์

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	8
1.3 สมมติฐานในการวิจัย.....	8
1.4 ขอบเขตในการวิจัย.....	9
1.5 นิยามศัพท์.....	9
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	10
2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	11
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับลักษณะทางประชากรของผู้รับสาร.....	11
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการแบ่งกลุ่มทางสังคม.....	13
2.3 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการเปิดรับข่าวสาร.....	14
2.4 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจ.....	19
2.5 แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบการดำรงชีวิต.....	23
2.6 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	26
3 ระเบียบวิธีวิจัย.....	30
3.1 วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	30
3.2 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย.....	32
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	32
3.4 การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	33
3.5 เกณฑ์การวัดหรือให้คะแนนตัวแปร.....	34

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	36
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	37
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	77
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	77
5.2 อภิปรายผลการวิจัย.....	81
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	84
รายการอ้างอิง.....	87
ภาคผนวก.....	90
ประวัติผู้เขียน.....	105

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ.....	38
2 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุ.....	39
3 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษา.....	40
4 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพ.....	41
5 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรายได้โดยครอบครัว.....	42
6 แสดงจำนวน ร้อยละและค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามกิจกรรมยามว่าง.....	43
7 แสดงจำนวน ร้อยละและค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความสนใจ.....	44
8 แสดงจำนวน ร้อยละและค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความคิดเห็น.....	45
9 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความบ่อยครั้งในการเปิดรับ.....	46
10 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเวลาเฉลี่ยในการเปิดรับวันธรรมดา.....	47
11 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเวลาเฉลี่ยในการเปิดรับวัน เสาร์-อาทิตย์.....	48
12 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามช่วงเวลาในการเปิดรับโทรทัศน์.....	49
13 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามผู้แนะนำในการเปิดรับโทรทัศน์.....	50
14 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามกิจกรรมระหว่างเปิดรับโทรทัศน์.....	51
15 แสดงจำนวนและค่าเฉลี่ยของสถานีโทรทัศน์ จำแนกตามความบ่อยครั้งในการเปิดรับ.....	52
16 แสดงจำนวนและค่าเฉลี่ยของเหตุผลในการตัดสินใจดูโทรทัศน์.....	53
17 แสดงจำนวน ร้อยละและค่าเฉลี่ยของความบ่อยครั้งในการเปิดรับรายการประเภทต่าง ๆ.....	54
18 แสดงจำนวน ร้อยละและค่าเฉลี่ยของความพึงพอใจในรายการโทรทัศน์.....	56
19 แสดงจำนวน ร้อยละและค่าเฉลี่ยของความพึงพอใจในรูปแบบและการนำเสนอรายการ.....	58
20 แสดงจำนวน ร้อยละและค่าเฉลี่ยของการใช้ประโยชน์ในการเปิดรับโทรทัศน์.....	60
21 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างผู้เปิดรับโทรทัศน์ทั้ง 2 ประเภทในเรื่องเพศ.....	62
22 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างผู้เปิดรับโทรทัศน์ทั้ง 2 ประเภทในเรื่องอายุ.....	63

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
23 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างผู้เปิดรับโทรทัศน์ทั้ง 2 ประเภทในเรื่องระดับการศึกษา.....	64
24 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างผู้เปิดรับโทรทัศน์ทั้ง 2 ประเภทในเรื่องของอาชีพ.....	65
25 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างผู้เปิดรับโทรทัศน์ทั้ง 2 ประเภทในเรื่องระดับรายได้.....	66
26 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างผู้เปิดรับโทรทัศน์ทั้ง 2 ประเภทในเรื่องกิจกรรมยามว่าง.....	67
27 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างผู้เปิดรับโทรทัศน์ทั้ง 2 ประเภทในเรื่องความสนใจ.....	68
28 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างผู้เปิดรับโทรทัศน์ทั้ง 2 ประเภทในเรื่องของความคิดเห็น.....	69
29 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างผู้เปิดรับโทรทัศน์ทั้ง 2 ประเภทในเรื่องของความบ่อยครั้งในการดูรายการ โทรทัศน์ประเภทต่าง ๆ	70
30 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างผู้เปิดรับโทรทัศน์ทั้ง 2 ประเภทในเรื่องของพฤติกรรม的开รับโทรทัศน์ในวันธรรมดา.....	71
31 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างผู้เปิดรับโทรทัศน์ทั้ง 2 ประเภทในเรื่องของพฤติกรรม的开รับ โทรทัศน์ในวันเสาร์-อาทิตย์.....	72
32 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างผู้เปิดรับโทรทัศน์ทั้ง 2 ประเภทในเรื่องของพฤติกรรม的开รับ โทรทัศน์รวม.....	73
33 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างผู้เปิดรับโทรทัศน์ทั้ง 2 ประเภทในเรื่องของความพอใจในรายการ โทรทัศน์.....	74
34 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างผู้เปิดรับโทรทัศน์ทั้ง 2 ประเภทในเรื่องของความพอใจในรูปแบบและการนำเสนอรายการ.....	75
35 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างผู้เปิดรับโทรทัศน์ทั้ง 2 ประเภทในเรื่องของการใช้ประโยชน์ในการเปิดรับโทรทัศน์.....	76